

Mi is az az Evidence Based Medicine ?

Lőke János

Gyermektüdőgyógyász Továbbképzés - 2003

Mi a legvalószínűbb diagnózis a következő betegnél?

Nyolc éves fiúbeteg, 130 cm, 25 kg.
Három napja megfázott, köhög, egyre
rosszabbul érzi magát. Mai nap hirtelen
belázasodott, láza 39,6 C. Elesett állapotú,
tachypnoe, tachycardia, dyspnoe jellemzi.
Hátán jobb oldalon, rekesz fölött tenyéryi
tompulat, hallgatózaskor crepitatio.

Amennyiben föltesszük, hogy betegünknek
tüdőgyulladása van, mivel kezdem kezelni?

Vajon melyik kezelés

- hat biztosabban
- hat gyorsabban
- mellékhatása kevésbé kedvezőtlen
- olcsóbb

Mit jelent a bizonyítékokon alapuló orvoslás (BAO)?

Az a módszeres munka döntéshozatalunkban, amivel kérdéseinket a rendelkezésre álló legmegbízhatóbb tudományos bizonyítékok és saját tapasztalatunk alapján, a beteggel együttműködésben válaszoljuk meg.

A BAO lépései a gyakorlatban

- Megválaszolható kérdés föltevése
- Bizonyítékok keresése
- Talált bizonyítékok értékelése
- Bizonyíték gyakorlatba való átültetése
- Eredményünk felülvizsgálata

Megválaszolható kérdés föltevése

- A beteg, ill. a probléma rövid leírása
- A beavatkozás
- Összehasonlítás
- Az eredmény, amire kíváncsi vagyok
- pl.: Nyolc é., 25 kg.-s fiú területen szerzett bakteriális pneumóniájában a XX szer nagyobb eséllyel gyógyít-e mint YY szer?

Bizonyítékok keresése I.

(Honnan szoktuk szerezni az információt?)

- Egyetemi tanulmányok
- Saját tapasztalat
- Kolléga
- Orvoslátogató
- Kézikönyvek
- Folyóiratok
- Elektronikus adatforrások
- Egyéb

Bizonyítékok keresése II. (Milyen bizonyítékra van szükségem?)

- A bizonyítékok piramisa:
 - metaanalízis vagy rendszerezett összefoglaló
 - RCT kettősvak vizsgálat
 - egyéb RCT
 - kohorsz vizsgálat
 - eset-kontroll vizsgálat
 - esetsorozat, esettanulmány
 - szakértői vélemény,

Bizonyítékok keresése III. (Milyen bizonyítékra van szükségem?)

- Terápiához:
 - Metaanalízis, rendszerezett összefoglaló, RCT, esettanulmány
- Etiológiához:
 - kohorsz, eset-kontroll, esettanulmány

Bizonyítékok keresése IV. (Milyen bizonyítékra van szükségem?)

- Prognózishoz:
 - kohorsz, esettanulmány
- Diagnosztikához, állapotfölméréshez:
 - keresztmetszeti

Tanácsok a Webhez

- Konkrét probléma kapcsán vegyük elő
- Kevés időt, de rendszeresen szánjunk rá
- Egyszerre kevés eredményt akarjunk
- A konkrét probléma mellett fokozatosan mélyüljünk a hálón való mozgás módjában
- Néha szórakozzunk vele

Néhány hasznos Weboldal

- PubMed Medline
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed/medline.html>
- The Cochrane Library:
<http://www.cochrane.org>
- Centre for Evidence Based Medicine – Oxford
<http://cebm.jr2.ox.ac.uk/>
- BMJ: <http://www.bmj.com>

Talált bizonyítékok értékelése I. (randomizált, kontrollált vizsgálatok)

Olvasást a metodikával kezdjem.

Aztán:

Az eredmény

- igaz?
- fontos?
 - pontosan mi az eredmény?
 - segít-e nekem a saját helyemen?

Talált bizonyítékok értékelése II. (Igaz?)

- Világos volt-e a kérdés, amire a kutatás válaszol?
- Randomizáció jól le van-e írva?
- Páciensek követése megfelelő volt-e?
 - utánkövetés mennyire komplett?
 - Kezelési szándék szerint történt-e az elemzés?

Talált bizonyítékok értékelése III. (Igaz?)

- Vakítás megfelelő volt?
- A vizsgált csoportok a vizsgálat kezdetekor hasonlóak voltak?
- A vizsgált beavatkozástól eltekintve a vizsgálat folyamán hasonlóan voltak-e kezelve?

Talált bizonyítékok értékelése IV. (Fontos?)

- Pontosán mi az eredmény?
 - Mit mértek?
 - Mekkoraát mértek?
- Segít-e nekem a saját helyemen?
 - Saját populációm?
 - Mellékhatások, egyéb fontos klinikai szempontok?
 - Költség?

Bizonyíték gyakorlatba való átültetése

- Merni kell változtatni
- Megküzdeni
 - saját bizonytalansággal
 - környezetem ellenállásával
 - kollégák
 - szakszemélyzet
 - beteg

Eredményünk felülvizsgálata

- Azt tapasztaljuk, amit hiszünk Tehát:
- Fontos a rendszerezett felülvizsgálat.
- Kemény adatok, pontos felmérések